

14:6-16 Yehonatan's Gambit

1. Abarbanel to Shemuel I 4:6

ואחשוב שיונתן שתי פעמים אמר זה לנער, בראשונה אמר לבד "לכה ונעברה אל מצב פלשתים" ושהנער לא השיבו דבר אולי פחד מלעשותו, ולכן חזר פעם שנית לאמרו ושנה והרבה בדבריו...

I think Yonatan told his youth this twice. First he just said, "Let's go and cross to the Plishti governor," and the youth did not respond, perhaps out of fear of doing. Therefore he repeated it, saying it and repeating and increasing his words...

2. Rashi to Shemuel I 14:10

ואם כה יאמרו עלו עלינו - פחד הקב"ה בלבם ויראים לזוז ממקומם:

If they will say thus, "Ascend to us" – the fear of Gd would be in their hearts, fearing to budge from their place.

3. Radak to Shemuel I 14:9

הוא וכיוצא בו הוא קול דברי' ישמע אדם ויחזק לבו כי הם ס' ואות על המעשה...

This, and things like it, are messages a person hears and his heart strengthens, for they are a sign and symbol of the deed...

4. Abarbanel to Shemuel I 14:10

היתה הבחינה כי אם הם ידברו כאותם הדברים והמלות עצמם אשר אמר יונתן, אין זה כי אם מפאת השגחה אלקית שישים הדברים בפיהם ורוח ד' נוצצה במ להודיעם את אשר יעשון, והיה זה ממדרגת רוח הקודש ולכן בחר בזה.

The test was that if they would speak the message and words themselves which Yonatan said, this would only be from Divine supervision, placing the message in their mouths, the spirit of Gd sparking in them to tell them what to do. This was a level of Divine inspiration, and so he chose this.

5. Rashi to Shemuel I 14:14

וגבורה גדולה היא זו שהיו קרובים זה לזה ונכונים לעזור זה את זה:

This is great might, for they were close to each other and could help each other.

6. Malbim to Shemuel I 14:13

זה היה מעורר ההשגחה שלא סבב את שן הסלע ללכת על הדרך, כי שם עמדו אנשי המצבה נכונים וצפופים אל פני הדרך, ולא היה מסתבב אימה וחרדה. אבל יונתן עלה על שן הסלע והגיע באמצע בין אנשי המצב ובין המחנה ושם התחיל להכות, עד שבמקום שהיה המצב נכון בצד הדרך לא ראו צר ואויב, ובמקום שעלה יונתן היו מפוזרים...

This was from Divine supervision, that he did not circumnavigate the boulder to use the road, where the governor's men stood ready, close together across the road, and fear and terror would not have resulted. But Yehonatan ascended the boulder and reached the middle, between the governor's men and the camp, and there he began to strike, so that where the governor stood, beside the road, they did not see any enemy, and where Yonatan ascended they were spread out...

Why was Yehonatan's test acceptable?

7. Vayikra 19:26; Devarim 18:9-13

Do not eat blood; do not read omens or calculate propitious times.

For you are entering the land Hashem your Gd is giving you; do not learn to practice the abhorrences of those nations. There shall not be found among you one who passes his son or daughter through fire, or engages in sorcery, or calculates times or uses omens or magic. Or one who practices charms or inquires of *ov* or *yidoni*, or seeks the dead. For all who perform these deeds are abhorrent to Gd, and because of these abhorrences Hashem is eliminating them from before you. You shall be complete with Hashem your Gd.

8. Talmud, Chullin 95b

רב הוה קאזיל לבי רב חנן חתניה, חזי מברא דקאתי לאפיה אמר "מברא קאתי לאפי", יומא טבא לגו. "אזל קם אבבא, אודיק בבזעא דדשא, חזי חיותא דתליא. טרף אבבא, נפוק אתו כולי עלמא לאפיה, אתא טבחי נמי, לא עלים רב עיניה מיניה. אמר להו, "איכו השתא ספיתו להו איסורא לבני ברתי!" לא אכל רב מההוא בישרא. מ"ט? אי משום איעלומי הא לא איעלים! אלא דנחיש, והאמר רב "כל נחש שאינו כאליעזר עבד אברהם וכיונתן בן שאול אינו נחש!" אלא...

Rav was going to his son-in-law Rav Chanan, and he saw a ferry coming to him. He said, "The ferry is coming to me, it's a good day." He came to the gate and peeked through a crack in the door, seeing meat suspended. He knocked on the gate, and all of them came out to greet him. The chef came, too, but Rav did not take his eyes from [the meat]. He told them, "You would have fed prohibited food to my daughter's children!" Rav did not eat the meat. Why? If because it was unwatched, it wasn't unwatched! If it was because he was guilty of *nichush*, didn't Rav say, "Any *nachash* which is not like that of Eliezer, Avraham's servant, and Yonatan son of Shaul, is not *nachash*!" Rather...

9. Radak to Shemuel I 14:9

וזה אינו נחש האסור ואם היה אסור לא היה הקב"ה עוזרו בהליכה ההיא...

This is not the prohibited *nachash*; if it were prohibited, Gd would not have helped him on that journey...

10. Rambam, Moreh Nevuchim 3:37, Friedlander edition

When you read the books which I mentioned to you. you will find that witchcraft, which will be described to you, is part of the customs of the Sabeans, Kasdim, Chaldeans, and to a higher degree of the Egyptians and Canaanites. They caused others to believe, or they themselves believed, that by means of these arts they would perform wonderful things in reference to an individual person, or to the inhabitants of a whole country, although no analogy and no reasoning can discover any relation between these performances of the witches and the promised result... It is the object and centre of the whole Law to abolish idolatry and utterly uproot it, and to overthrow the opinion that any of the stars could interfere for good or evil in human matters, because it leads to the worship of stars.

11. Ramban, Commentary to Devarim 18:9

The blessed Creator, when He created everything from nothing, made the upper realms direct the lower realms which are beneath them. And He placed power over the land and all that is in it in the stars and constellations, according to their direction and gaze upon them, as has been tested by astrology.

12. Ramban, Commentary to Sefer haMitzvot, Added Commandment 8

The eighth mitzvah: We are commanded that our hearts should be complete with Gd, as it says, "You shall be complete with Hashem your Gd." This command means that we should designate our hearts for Gd alone, and believe that He alone creates all, and He is the one who truly knows the entire future, and from Him alone should we seek the future... and we should not seek it from those who gaze at the heavens and others, or we should not trust that their words will come true. But if we hear something from them, we should say, "All is in the hands of Heaven," for He changes the arrangement of the stars and constellations at will... And Avraham received this command when [Gd] came to make a covenant with him and give him children, saying, "Walk before Me and be complete."

13. Rambam, Mishneh Torah, Laws of Idolatry 11:16

All of these are words of falsehood and deception, which the early idolaters used to trick the nations to follow them, and Israel, who are wise and educated, should not follow these matters of emptiness or put the thought into their hearts that these are beneficial. As it says, "For there is no omen-reading in Jacob, and no sorcery in Israel."... Anyone who believes in these and similar matters, thinking in his heart that they are true and wise, and the Torah prohibited them, is only from among the fools and those who lack knowledge...

14. Radak to Shemuel I 14:9

אם ירצה אדם לעשות מעשה ויעשה דבר א' לאות וסי' למעשה ההוא כדי לחזק לבו ולעורר לבו לדבר ההוא זה הדבר מותר, כי אילו היו עושים רע בדבר הזה אליעזר ויהונתן לא היה עונה אותן הב"ה כהוגן ומסייע את מעשיהם... המאמר ההוא שאמר רב כך פירושו: כל נחש וסי' שהוא אינו עושה אותו סי' לעצמו מתחילה, כמו שעשה אליעזר ויהונתן, אינו נחש וסימן ואין לסמוך עליו או לחוש ממנו אם יבא מאליו.

If one wishes to perform a deed, and he does one thing as a sign for that deed in order to strengthen his heart and awaken his heart toward that action, this is permitted. Had Eliezer and Yehonatan been sinning in this, Gd would not have answered them properly, helping their deeds... That [talmudic] statement by Rav means: Any *nachash* and sign which one does not perform a sign for himself from the start, as Eliezer and Yehonatan did, is not a *nachash* and sign. One should not rely on it or be concerned for it, if it should happen on its own.

15. Ran to Chullin 95b (and see Derashot haRan 12)

הנחש שאסרה תורה הוא התולה את דבריו בסימן שאין הסברא נותנת שיהא בהם גורם תועלת לדבר או נזק, כגון פתו נפל מידו וצבי הפסיק לו בדרך... אבל הלוקח סימנים בדבר שהסברא נודעת שהן מורין תועלת הדבר או נזק, אין זה נחש, שכל עסקי העולם כך הם שהרי האומר שאם ירדו גשמים לא אצא לדרך ואם לאו אצא לדרך אין זה נחש אלא מנהגו של עולם!... יונתן בן שאול שבקש להכות במחנה פלשתים הוא ונושא כליו בלבד לקח זה סימן לעצמו שאם יאמרו "עלו אלינו" יהא נראה שהם יראים ממארב...

The *nachash* prohibited by the Torah is when one makes his affairs hinge on a sign which should not, logically, cause benefit or harm to his affairs. For example: If his bread falls from his mouth, or a deer crosses his path... But one who takes signs for something where logic dictates that the sign would indicate benefit or harm in the matter, that is not *nachash*, for all of the world's affairs are thus. If one says, "If it rains, I won't go; if not, I will go," this is not *nachash*, but the way of the world!... Yonatan ben Shaul sought to strike the Plishti camp, him and his armour-bearer alone, and he took this as a sign for himself. Should they say, "Ascend to us," it would appear that they fear an ambush...

16. Rabbi Baruch halevi Epstein, Torah Temimah to Bereishit 24 #17

כל נחוש שאינו סומך עליו ממש לעשות מעשה על פיו כמו שעשה אליעזר עבד אברהם כמבואר בפרשה אין בזה משום איסור לא תנחשו... מה שנראה ברור בכלל ענין זה, כי באמת אינו אסור רק נחוש כזה שמנחש על המקרה עצמו מבלי להזכיר שם ד' ומבלי בקש ממנו סיעתו לסבוב מקרה זה, משום דאז יש בזה ענין כשוף...

Any *nichush* which one does not actually depend upon, to act on it, like Eliezer the servant of Avraham as is seen in the portion, does not involve a prohibition against *nichush*... It appears clear in this matter that in truth, the only *nichush* which is prohibited is when one links the *nichush* to the event itself, without mentioning Gd's Name and without asking Gd for aid in causing that event. Then it appears to involve magic...

14:17-24 Shaul's War

17. Malbim to Shemuel I 14:17

רצה לדעת סבת ענין זה מצד שידע מי הלך מאתם וגרם הרעש שמה. וראה כי לא נפקד איש רק יונתן ונושא כליו, אשר רחוק שאלה יולידו מהומה גדולה כזאת.

He wanted to know the reason for this, to know who had gone and caused the tumult there. And he saw that no one other than Yonatan and his armour-bearer were gone, and it would be unlikely that these could cause such great confusion.

18. Ralbag to Shemuel I 14:18

האורים והתומים שהיה בארון לשאל לו באלקים על דבר יונתן והחרדה הזאת אשר במחנה פלשתים אם ראו שירדפו אחריהם אם יעמדו במקומם:

19. Talmud Yerushalmi, Shekalim 6:1

תני: רבי יהודה בן לקיש אמר ב' ארונות היו מהלכין עם ישראל במדבר, א' שהיתה התורה נתונה בתוכו ואחד שהיו שברי לוחות נתונים בתוכו. זה שהיתה התורה נתונה בתוכו היה מונח באהל מועד... זה שהיו שברי לוחות נתונים בתוכו היה נכנס ויוצא עמה... קרייא מסייע לר' יודה בן לקיש "ויאמר שאול לאחיה הגישה ארון האלקים" - והלא ארון בקרית יערים היה! מה עבדון ליה רבנן? "הגישה אלי הציץ".

20. Divrei haYamim I 10:11-14

וַיִּשְׁמְעוּ כָּל יִבְיֵשׁ גִּלְעָד אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂו פְּלִשְׁתִּים לְשָׂאוֹל: וַיִּקְוּמוּ כָּל אִישׁ חֵיל וַיִּשְׂאוּ אֶת גּוֹפֹת שְׂאוֹל וְאֶת גּוֹפֹת בָּנָיו וַיָּבִיאוּם יְבִישָׁה וַיִּקְבְּרוּ אֶת עֲצָמוֹתֵיהֶם תַּחַת הָאֶלֶּה בְּבִבְשׁ וַיַּצְמִימוּ שְׂבַעַת יָמִים: וַיָּמָת שְׂאוֹל בְּמַעְלֹו אֲשֶׁר מָעַל בְּד' עַל דְּבַר ד' אֲשֶׁר לֹא שָׁמַר וְגַם לְשָׂאוֹל בָּאוֹב לְדָרוֹשׁ: וְלֹא דָרַשׁ בְּד' וַיָּמִיתֵהוּ וַיִּסַּב אֶת הַמְּלוּכָה לְדָוִיד בֶּן יִשָּׁי:

21. Midrash, Vayikra Rabbah Emor 26:7

על חמש חטאות מת שאול:

"וימת שאול במעלו אשר מעל בד'" על שהרג נוב עיר הכהנים, ועל שחס על אגג מלך עמלק.
"ועל דבר ד' אשר לא שמר" שלא שמע לשמואל, שא"ל "לשבעת הימים תוחיל עד בואי אליך" ולא עשה כן.
"וגם לשאול באוב לדרוש", ששאל באוב.
"ולא דרש בד' ומיתתו", "ויאמר שאול אל הכהן אסוף ידיך".

22. Zecharyah 14:14

וגם יהודה תלחם בירושלם...